

**NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV**

**ÚZEMNÍ ODBORNÉ
PRACOVIŠTĚ
V LIBERCI**

Město Česká Lípa
Stavební úřad
Úsek památkové péče
Náměstí T.G. Masaryka 1/1
470 01 ČESKÁ LÍPA
bkf3p

Váš dopis čj. / sp. zn. MUCL/653/2019/ MUCL/96/2019/SÚ/AM
Ze dne / doručeno dne: 02. 01. 2019/ 03. 01. 2019
Naše čj.: NPU-353/472/2019
Vyřizuje: Feige
Spisový znak: 820.1.

Liberec 21. 01. 2019

KP Augustiniánský klášter č.p. 297/1, r. č. ÚSKP 23304/5-2777, p.č. 944 a p.č. 948, k.ú. Česká Lípa, obec Česká Lípa, okres Česká Lípa, Městská památková zóna Česká Lípa (r.č. ÚSKP 2158) – obnova mříží, okenních výplní, vchodových dveří

Písemné vyjádření odborné organizace státní památkové péče podle § 14 odst. 6 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

Předmět žádosti:

Obnova mříží, okenních výplní, vchodových dveří a souvisejících prací objektu č. p. 297/1 na p. p. č. 944 v k. ú. Česká Lípa (obec Česká Lípa, okres Česká Lípa, kraj Liberecký). Obnova okenních výplní, vchodových dveří a souvisejících prací objektu bez č. p. a e. č. na p. p. č. 948 v k. ú. Česká Lípa (obec Česká Lípa, okres Česká Lípa, kraj Liberecký).

Přílohy žádosti:

- Projektová dokumentace pro stavební povolení „Snížení energetické náročnosti sídla Vlastivědného muzea a galerie v České Lípě“ (12/2018), zpracovaná pod číslem zakázky 1831 společností Design 4 – projekty staveb s.r.o., Sokolská č.p. 1183, Liberec, vypracovali: Ing. M. Fejfar a Ing. arch. Z. Brunclíková.

Popis zamýšlených prací:

Bourací práce:

- demontáž okenních výplní
- demontáž prvků zabezpečovacího systému z rámců oken
- demontáž osvětlení ve výklencích oken
- vybourání dveří u únikového schodiště a dveří do 1. PP věže
- demontáž prvků ze vstupních dveří (schránka, cedule...)
- okopání vnitřních nesoudržných omítek ostění (50%)
- odstranění nesoudržných částí venkovního ostění (20%)

Dveře:

Stávající vstupní dveře do muzea (hlavní vchod, vstup do průjezdu, zahrady a vstupy do rajskeho dvora) budou dočasně vysazeny a odvezeny odbornou firmou na dílnu, kde budou repasovány. Otvor po dveřích, kde nejsou druhé vnitřní uzamykatelné dveře, bude dočasně stavebně uzavřen (např. OSB deskou). Z dveří budou odstraněny vrstvy starých nátěrů a případné poškození dřevěné části. Drobná poškození budou opravena klížením a tmelením, případně vysazením novým dřevem (druhově dle stávajícího). Po opravě a broušení se provede impregnace, dále bude aplikován základní lazurovací lak a finální nátěr. Kliky a závěsy budou demontovány, opraveny a namontovány zpět na repasovaná dveřní křídla. Všechny kovové části budou chemicky očištěny a vyleštěny. Pohyblivé části budou namazány silikonovým olejem, do závěsu bude vtlačena vazelína, pro zajištění snazšího chodu pantu. Stávající vnitřní ostění bude opraveno a bude provedena výmalba. Venkovní kamenné ostění bude opraveno. Předpokládá se z 50 % kamenická oprava velkých trhlin, následně budou ostění opatřena novým nátěrem v odstínu červené dle stávající barevnosti.

Vstupní dveře do galerie budou restaurovány.

Stávající vnitřní dveře tvořící zádveří (hlavní vstup, pracovna směrem do zahrady) budou repasovány.

Dále budou osazeny nové vnitřní dveře tvořící zádveří – u vstupů do rajskeho dvora a u vstupu do průjezdu. Tyto dveře budou z truhlářských profilů š 60 mm, částečně prosklené, zasklené izolačním dvojsklem, osazené historizujícím kováním.

Barevně budou všechny vnitřní dveře sjednoceny lazurami do odstínu hnědé.

Všechna vnitřní ostění budou zednický zapravena a přilehlé stěny budou vymalovány.

Okna:

Všechna stávající okna budou demontována, včetně střešních oken typu volská oka. Před demontáží budou do výklenků oken instalovány SDK příčky s dveřmi, tak aby byl prostor kolem okna neprodyšně uzavřen.

Nová okna budou z truhlářských profilů šířky 60 mm. Zasklené izolačními dvojskly, $U_w = \max 1,2 \text{ W/m}^2\text{K}$ celého okna. Křídla budou otvíravá dle značení ve výkresové dokumentaci, bez možnosti výklopu.

Budou osazena kování historizujícího vzhledu.

Spoje křídel a rámů bez přiznané spáry, klapačka a poutec se zkosenými hranami, začepovaná dřevěná okapnice až ke sklu, bez spáry na ploše křídla. Viditelný přesah křídla od rámu z venkovního pohledu bude 30 mm. Okna budou v barvě červenohnědé (čtyřvrstvý systém lazury a krycích laků), barva bude vzorkována, odsouhlasena ve spolupráci s NPÚ, a OPP MěÚ ČL. Mezískení rámeček a silikonové těsnění bude v barvě okenních křídel.

Kotvení okna bude ocelovými příponkami do ostění.

Stávající vnitřní parapet je pouze zaomítaný, stejně tak ostění. Po výměně oken budou parapet i ostění zednický zapraveny, a stěny budou vymalovány.

Venkovní kamenná ostění jsou částečně poškozená. Předpokládá se kamenická oprava cca 50 %, v místech velkých trhlin. Kamenná ostění budou opatřena nátěrem v odstínu červené dle stávající barevnosti.

Na vnitřní rámy oken budou osazeny vnitřní žaluzie – vodorovné vnitřní, celostínící.

Restaurace – „Klásterka“ (SO02)

Nová okna budou z truhlářských profilů šířky 60 mm. Zasklené izolačními dvojskly, $U_w = \max 1,2 \text{ W/m}^2\text{K}$ celého okna. Křídla budou otvíravá dle značení ve výkresové dokumentaci, bez možnosti výklopu.

Budou osazena kování historizujícího vzhledu (typ a vzhled bude odsouhlasen ve spolupráci s NPÚ, a OPP MěÚ ČL.

Spoje křídel a rámů bez přiznané spáry, klapačka a poutec se zkosenými hranami, začepovaná dřevěná okapnice až ke sklu, bez spáry na ploše křídla. Viditelný přesah křídla od rámu z venkovního pohledu bude 30 mm. Okna budou v barvě červenohnědé (čtyřvrstvý systém lazury a krycích laků), barva bude vzorkována, odsouhlasena ve spolupráci s NPÚ, a OPP MěÚ ČL. Meziskelní rámeček a silikonové těsnění bude v barvě okenního rámu.

Kotvení okna ocelovými příponkami do ostění.

Stávající vnitřní parapet je truhlářský a bude proveden nově. Vnější parapet je zděný, bude přestěrkován ve spádu a ošetřen hydroizolačním nátěrem. Po výměně oken budou vnitřní i vnější ostění zednický zapraveny, a stěny budou vymalovány.

Těsnění přípojovacích spár oken a dveří bude provedeno v souladu s požadavky ČSN 730540, výplň tepelně izolační a akustickou izolací, vnitřní parotěsná uzávěra, vnější paro-propustná uzávěra.

Mříže:

Na oknech v 1. NP jsou instalovány železné mříže, které jsou zazděné do pískovcového ostění. Mříže budou očištěny od koroze, starý nátěr bude obroušen, bude aplikován antikorozní přípravek, poté budou opatřeny základním nátěrem ve dvou vrstvách a finálním nátěrem ve dvou vrstvách, odstín černý.

Úpravy povrchů:

Po výměně oken budou parapet i ostění zednický zapraveny, a stěny budou vymalovány. Venkovní kamenná ostění jsou částečně poškozena. Předpokládá se kamenická oprava cca 50%, v místech velkých trhlin. Kamenná ostění budou opatřena nátěrem v odstínu červené dle stávající barevnosti.

Vnější parapet je zděný, bude přestěrkován ve spádu a ošetřen hydroizolačním nátěrem.

Vnitřní parapety budou dřevěné, truhlářské, s lazurou v barvě oken.

Stavební práce budou prováděny po etapách rozdělených po podlažích a po křídlech objektu, tak aby bylo možné přesouvat části expozic a jednotlivé exponáty. Některé exponáty a vitríny není možné přemístit, proto budou provedena opatření, která zajistí jejich bezpečnost během stavebních prací. Do výklenků oken budou instalovány „bušky“ ze SDK příček jako filtr, s dveřmi, které zajistí prachotěsnost a bezpečnost při výměně jednotlivých oken. Uvažuje se použití „buněk“ opakovatelných rozměrů, cca 7-mi kusů najednou. Předpokládají se max. 3 různé velikosti. V podkroví budou využity SDK příčky také, s ohledem na to, že se jedná převážně o prostory depozitů.

Charakteristika objektu:

Objekt č.p. 279 na náměstí Osvobození (budova bývalého Augustiniánského kláštera) je čtyřkřídlá dvoupodlažní budova kláštera kolem čtvercového dvora, zastřešená valbovou střechou, krytou pálenými taškami typu bobrovka. V ploše střechy jsou umístěny vikýře ve tvaru vyššího volského oka. Na východní straně přiléhá k boční stěně kostel Všetech svatých. Stěny jsou rozčleněny mohutným pilastrovým řádem z kamenných kvádrů připomínajících opěrné pilíře. Stěny čtvercového dvora jsou nečleněny. K nároží přiléhá krátké dvoupodlažní křídlo se dvěma půlkruhově zaklenutými průchody v přízemí a obdélné křídlo s vchodem do klášterní zahrady z ulice. Na západ od budovy kostela se nachází přízemní čtyřkřídlý ambit kolem čtvercového dvora se čtyřmi kaplemi v rozích a vlastním portálem. Do osy jeho jižního křídla jsou vkomponovány svaté schody a do západního křídla kaple Nejsvětější Trojice. Ambit je zastřešen valbovými střechami, krytými pálenými taškami typu bobrovka. Uprostřed ambitu je umístěna loretánská kaple obdélného půdorysu zastřešená sedlovou

střechou s věžičkou. Objekt lorety je členěn pilastry s římskými hlavicemi, na východní straně je vstupní otvor, nad nímž je umístěný erbovní znak Valdštejnů. Kaple začleněná do objektu ambitu má oválný konvexně a konkávně prolomený půdorys. Střecha je valbová, kopíruje konvexní a konkávní prohnutí stěn.

Okenní a dveřní výplně dotčené repasí resp. výměnou jsou novodobé, osazené v rámci celkové rekonstrukce v 70. a 80. letech 20. století. Okenní výplně jsou konstrukčně řešeny jako dvojité (sešroubovaná) dřevěná okna, v úrovni 1.NP čtyřkřídlá dělená poutcem v polovině, ve 2.NP dvoukřídlá s dělicí příčkou v polovině. Menší okenní otvory jsou osazeny dvoukřídlými okny. Okenní otvor na stávajícím hlavním vstupem je osazen novodobou výplní se segmentovým zakončením dělenou ve třech úrovních na devět křídel. Okenní výplně ve volských okách jsou novodobé jednokřídlé, sklápěcí. Výplně v části označené jako „Restaurace – Klášterka“ jsou novodobé prosklené stěny s dithermálním zasklením. Také dveřní výplně včetně nově instalovaných prosklených zádveří pocházejí z poslední rekonstrukce. Vesměs se jedná o historizující rámové dvoukřídlé výplně s klasovitě kladeným prkenným pobitím z vnějšího líce. Výjimku tvoří dvoukřídlé dveře do galerie (v PD ozn. D13), které jsou pozůstatkem původních barokních výplní. Jedná se o svlakové dveře s dekorativním plechovým pobitím z vnějšího líce, osazené na barokní kované závěsy. Okenní otvory jsou ohraničeny jednoduchými kamennými ostěními, do kterých byly zapuštěny kované mříže. Převážná část těchto mříží byla v minulosti dosti nešetrným způsobem odstraněna (vyrvána), což zapříčinilo poškození vnější části ostění, která byla vyplentována cihelnou zazdívkou či cementovou maltou.

Současný stav poznání dotčených kulturně-historických hodnot:

Klášter s kostelem Všech svatých byl založen v roce 1627 a po požáru v roce 1661 dokončen v letech 1690 – 1707. Loretánská kaple byla postavena roku 1698, Sv. schody roku 1730. Kaple Nejsvětější Trojice pochází z roku 1671. Zájemem památkové péče je zachování stávající hmoty komplexu včetně jeho konstrukcí a vnitřní dispozice. Důležité je také zachování členění a plasticity fasády. Při výměně historických konstrukcí či doplňování nových je nutné zachování historických typů materiálů vyměňovaných či nahrazovaných konstrukcí.

Město Česká Lípa bylo vystavěno u vodního hradu Lipý při brodu přes řeku Ploučnici a jeho počátky jsou spjaty s významnými šlechtickými rody Ronovců a Berků z Dubé. První písemná zmínka o zdejším osídlení pochází z roku 1263, je obsažena v kupní listině doksanského převora. O jeho další rozkvět se zasloužil založením kláštera a školy Albrecht z Valdštejna, později Kounicové. MPZ Česká Lípa určuje středověká silniční síť okolo obdélného náměstí s patrnými pozůstatky hradebního opevnění a zástavba realizovaná převážně v době po požáru v roce 1820, doplněná kvalitními objekty z období secese a první republiky. Severním směrem vybíhá z historického centra reprezentativní vilová třída (horní část Mariánské ulice) s neoslohovými vilami. Jižní, severní a západní část historického centra byla v 80. letech 20. století zásadním a zcela nevybíravým způsobem novodobě urbanisticky a architektonicky přeřešena a doplněna o dva objekty obchodních domů (Prior, Uran), Kulturní dům Crystal a panelová sídliště. Významné významným prvkem spolupodílejícím se na charakteru MPZ Česká Lípa je městský park, založený ve druhé polovině 19. století. MPZ Česká Lípa byla prohlášena pro své kulturní a památkové hodnoty chráněným územím. K zajištění ochrany historického prostředí, které spolu s architektonickými objekty, strukturou pozemků, komunikacemi, vodními plochami, vodními toky, trvalými porosty vykazují významné kulturní hodnoty, je nutné zachovat především historický charakter, vzájemné prostorové uspořádání, krajinné dominanty a měřítko jednotlivých objektů.

Vyhodnocení žádosti:

Národní památkový ústav na základě prostudování předložených podkladů a znalosti situace konstatuje, že realizace prací dle předložené dokumentace **není v rozporu se zájmem na ochranu výše uvedených kulturně historických hodnot, v případě, že bude uložena níže uvedená podmínka:**

- 1) Detailní profilace ráků a křidel nových okenních výplní bude odsouhlasena orgány státní památkové péče na základě předloženého referenčního vzorku. V souladu s principy památkové péče, uplatňovanými v rámci památkové ochrany objektu požadujeme okenní závěsy realizovat v tradičním provedení, tj. jako zadlabávané.
- 2) Nové okenní výplně budou v rámci špalety stavebního otvoru osazeny do stávajících pozic.
- 3) Podobu obnovy dveřní výplně D13, požadujeme řešit na základě předloženého restaurátorského záměru v rámci samostatného správního řízení.
- 4) Detaily navrhovaných prací (především rozsah a způsob opravy pískovcových ostění) budou řešeny v rámci pravidelných kontrolních dnů za účasti investora či jeho zástupce, realizační firmy a zástupců NPÚ, ÚOP v Liberci a správního orgánu.

Zdůvodnění:

Výměna nefunkčních novodobých okenních výplní, resp. repase dveřních výplní není v rozporu se zájmy památkové péče uplatňovanými v rámci památkové ochrany dotčené nemovité kulturní památky. Požadavek na odsouhlasení vzhledu okenních výplní vychází ze zájmů památkové péče obsažených v metodice NPÚ „Obnova okenních výplní a výkladců“, vydané v Praze 2010. V zájmu památkové péče je při výměně okenních výplní zachovat resp. obnovit nejen materiálovou podstatu, ale také funkčnost a jejich umístění v rámci stavebního otvoru. Tyto aspekty zásadním způsobem ovlivňují zapojení okenních výplní v rámci celkového vnímání fasády a tím i vzhled celého objektu. Podstatným detailem při výměně výplní stavebních otvorů je také zachování subtilnosti jednotlivých konstrukčních prvků a obnovení všech detailů jejich členění a profilace jednotlivých částí. Také zachování historického typu kování resp. okenních a dveřních závěsů je z pohledu památkové péče zásadní. Kvalitní historická dveřní výplň (D13) je z pohledu památkové péče vnímána jako umělecko – řemeslný prvek, a je potřeba, aby její obnovu prováděla osoba vlastnící příslušné povolení MK ČR k restaurování v daném oboru.

Mgr. Miloš Krčmář
ředitel NPÚ, ÚOP v Liberci